

Nader Soortgericht Onderzoek Vleermuis en Huismus

Westerblokker 159 te Blokker

OPDRACHTGEVER

LMW BV
[Redacted]
Postbus 493
1900 AL Castricum

ADVIESBUREAU

Kwinfra B.V.
Smaragdweg 3
1812 RJ Alkmaar
072 505 7500
www.kwinfra.nl
info@kwinfra.nl
ecologie@kwinfra.nl

PROJECTGEGEVENS

Datum 10 november 2023
Kenmerk E23047-RAP-01
Versie 1.0
Status Definitief

Opgesteld door:

[Redacted]
[Redacted]

Gecontroleerd door:

[Redacted]
[Redacted]

~ Samenvatting ~

ALGEMEEN

Onderzoeklocatie	Westerblokker 159 te Blokker
Gebruik locatie	Stolpboerderij met woonfunctie
Aanleiding	De initiatiefnemer is voornemens om de stolpboerderij te renoveren
Doel	Onderzoeken of er ter hoogte van het plangebied: - vaste rust- en/of verblijfplaatsen zijn van gebouwbewonende vleermuizen; - essentiële foerageergebieden en/of vliegroutes zijn; - jaarrond beschermde nesten zijn van de huismus Effecten van de werkzaamheden op gebouwbewonende vleermuizen en huismussen beoordelen en toetsen aan de verbodsbepalingen van de wet natuurbescherming.

ONDERZOEK

Soort onderzoek	Nader Soortgericht Onderzoek Vleermuis en Huismus.
Onderzoeksopzet	Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2021, waarbij is gelet op alle mogelijke functies voor vleermuizen binnen het plangebied. Het huismusonderzoek is uitgevoerd conform de richtlijnen Soortinventarisatieprotocollen van het NGB

RESULTATEN, CONCLUSIE EN ADVIES

Bevindingen	- Er zijn drie verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis geconstateerd in de bebouwing op het plangebied. - Er zijn geen nesten van de huismus aangetroffen.
Conclusie & advies	Met de renovatiewerkzaamheden gaan verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis verloren. Daarnaast zullen er vleermuizen verstoord worden. Dit is een overtreding van de Wet natuurbescherming artikel 3.5 lid 2 en lid 4. Er is een ontheffing op de Wnb vereist om de werkzaamheden uit te kunnen voeren. Voor de verlening van een ontheffing dient er o.a. sprake te zijn van een wettelijk belang. Daarnaast dient er gemitigeerd te worden. Er is geen ontheffing benodigd voor de huismus.

~ Inhoudsopgave ~

1.	INLEIDING	3
1.1	Plangebied en huidige situatie	3
2.	METHODE	5
2.1	Werkwijze huismusonderzoek.....	5
2.2	Werkwijze vleermuisonderzoek.....	5
3.	RESULTATEN	7
3.1	Huismusonderzoek	7
3.2	Vleermuisonderzoek	7
3.2.1	Beschrijving gewone dwergvleermuis	7
3.3	Functies van onderzoeklocatie.....	7
3.3.1	Verblijfplaatsen en leefgebied	7
3.3.2	Foerageergebied en vliegroute.....	8
3.4	Andere vleermuissoorten	8
4.	EFFECTBEOORDELING.....	9
4.1	Jaarrond beschermde nesten huismus	9
4.2	Vaste rust- en verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis	9
4.3	Essentieel foerageergebied/vliegroute gewone dwergvleermuis.....	9
5.	MAATREGELEN EN VERVOLG.....	10
5.1.1	Tijdelijke mitigatie.....	10
5.1.2	Permanente mitigatie	10
6.	CONCLUSIE EN ADVIES.....	11
6.1	Advies	11
7.	BRONVERMELDING	12
8.	BIJLAGE 1: WET NATUURBESCHERMING	13
9.	BIJLAGE 2: VOORSCHRIFTEN MITIGATIE	14
10.	VERKLARENDE WOORDENLIJST	15
8.	BIJLAGE 4: KAART MET RESULTATEN.....	16

1. INLEIDING

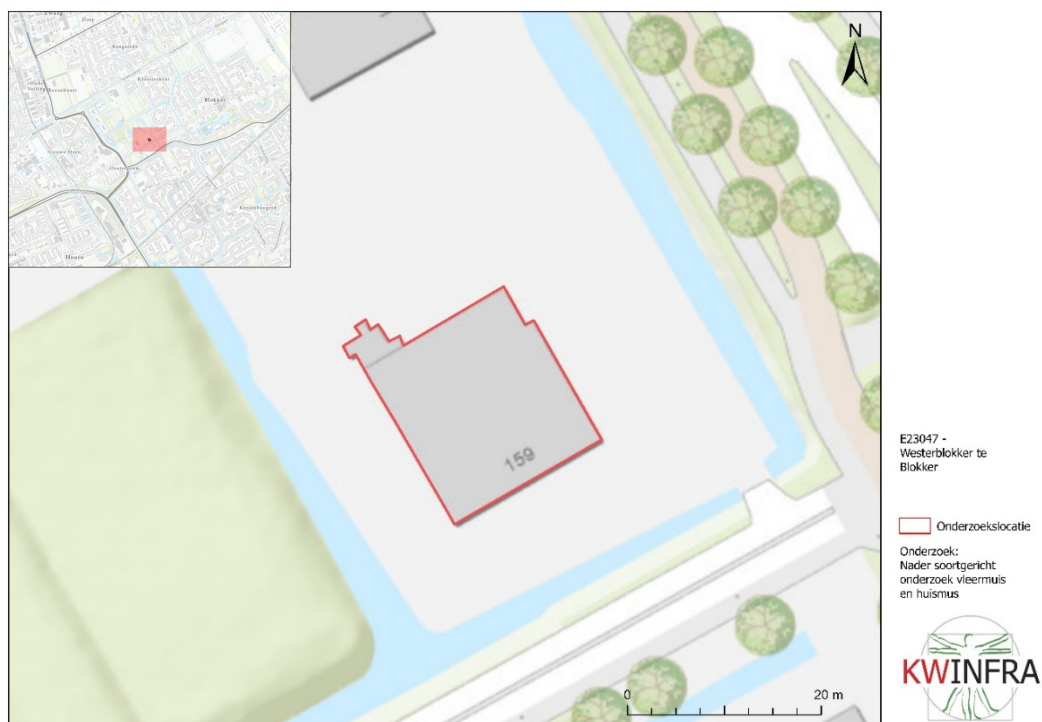
In opdracht van LWM BV heeft Kwinfra BV een aanvullend soortgericht onderzoek uitgevoerd naar aanleiding van de renovatie van de stolpboerderij op de Westerblokker 159 te Blokker in de regio West-Friesland in de provincie Noord-Holland (zie fig. 1).

In het kader van de werkzaamheden is het noodzakelijk de ingrepen te toetsen aan de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (2017), om daarmee eventuele effecten te onderzoeken die optreden ten aanzien van vleermuizen en huismussen. In opdracht van LMW BV heeft Kwinfra BV een QuickScan Ecologische Waarden uitgevoerd op 18 mei 2023. Uit het onderzoek bleek dat het niet mogelijk was om op voorhand de aanwezigheid van vaste rust- en/of verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuissoorten op het plangebied uit te sluiten, evenals het gebruik van het terrein als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen. Ook biedt het dak van de stolpboerderij volgens de bevindingen geschikte openingen voor huismussen. De resultaten van de QuickScan zijn beschreven in: Kwinfra, E23036, d.d. 18-05-2023. Op basis van deze resultaten is er een aanvullend vleermuisonderzoek en huismuisonderzoek uitgevoerd. Dit rapport behandelt de resultaten van deze onderzoeken en bespreekt of verdere stappen in het kader van soortbescherming volgens de Wet natuurbescherming (Wnb) nodig zijn.

Voor de Wnb is de provincie het bevoegd gezag wat betreft de handhaving en het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen bij onder meer ruimtelijke ingrepen. Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn strikt beschermd volgens bijlage IV en enkele soorten ook volgens bijlage II van de Europese Habitatrichtlijn. Het is strikt verboden om vleermuizen te verstoren, vangen of te doden en hun vaste rust- en verblijfplaatsen te verstoren en te vernietigen. Daarnaast geldt de Algemene Zorgplicht (artikel 1.11) voor alle in het wild levende planten en dieren, gewaarborgd in de Nederlandse Wnb.

1.1 Plangebied en huidige situatie

Het plangebied ligt op het perceel van de Westerblokker 159 te Blokker in de regio West-Friesland in de provincie Noord-Holland. Er liggen twee beschermde natuurgebieden (Natura-2000) in de nabijheid (binnen 25 km): Markermeer & IJmeer en Eilandspolder. Daarnaast grenst het plangebied aan de noordzijde aan het natuurpark Mak Blokweer. Op het plangebied bevindt zich een oude stolpboerderij met een schilddak, bestaande uit een combinatie van riet en dakpannen uit 1862 met een oppervlakte van 381 m².

Figuur 1. Ligging van het plangebied met overzichtskaart.

Figuur 2. Voorzijde van de stolpboerderij

2. METHODE

2.1 Werkwijze huismusonderzoek

Er is gewerkt conform de methode en werkwijze zoals beschreven in de Soortinventarisatieprotocollen van het Netwerk Groene Bureaus versie 2017. Tijdens twee gerichte veldbezoeken tussen 1 april en 15 mei zijn zingende mannetjes geïnventariseerd. Tussen de bezoeken werd een periode van minimaal 10 dagen aangehouden. Tevens waren de weersomstandigheden gunstig (droog en windkracht minder of gelijk aan 4 Bft). Beide bezoeken duurden een uur en zijn in de ochtend uitgevoerd, omdat de meeste activiteit van huismussen in de ochtenduren waarneembaar is.

2.2 Werkwijze vleermuisonderzoek

Dit vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform de protocollaire eisen van het Vleermuisprotocol zoals opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus in samenwerking met de Zoogdiervereniging en de Gegevensautoriteit Natuur (2021). Dit protocol wordt landelijk gebruikt om de kwaliteit van het vleermuisonderzoek te waarborgen en de juridisch redelijke onderzoeksinspanning te bepalen. Tijdens alle bezoeken zijn de waarnemingen gedaan doormiddel van zicht en een batdetector (Pettersson D240X) met opnamemogelijkheden.

Er is onderzocht of het plangebied (bebouwing) functioneel is als zomer-, kraam-, paar- en/of (massa)winterverblijfplaats. Tijdens het onderzoek is gelet op gedrag dat wijst op de aanwezigheid van verblijfplaatsen, zoals in- en uitvliegen, tikken tegen de muur, zwermen, aanwezigheid van jonge dieren en baltsgedrag. Naast het identificeren van verblijfplaatsen, lag de focus ook op andere functies in de directe omgeving van het gebouw, zoals foerageergebieden en vliegroutes.

De onderzoekrondes zijn telkens uitgevoerd door twee ervaren vleermuisdeskundigen en RVO-erkende ecologen. De betrokken ecologen (RVO-erkend) zijn [REDACTED]. Voorafgaand aan de eerste onderzoekronde is er op de planlocatie gekeken naar de mogelijke in- en uitvliegopeningen van het gebouw en deze zijn in kaart gebracht, zoals aanwezige open stootvoegen, ruimte onder de daktrim, zonneschermen en hemelwaterafvoeren. Met twee vleermuisdeskundigen kon het plangebied ruimschoots overzien worden waarmee is voldaan aan de minimale dekkingsgraad van 75%.

Het Vleermuisprotocol versie 2021 is gevolgd. De weersomstandigheden tijdens alle veldbezoeken waren gunstig. De onderzoekrondes zijn in de optimale periodes uitgevoerd en van voldoende duur om alle functies (zomer, kraam, paar en winter) van de bebouwing vast te kunnen stellen voor gebouwbewonende vleermuizen en er is rekening gehouden met de minimale tussenperiodes. Voor de specifieke data, duur en bijbehorende weersomstandigheden van de veldbezoeken, zie Tabel 1.

Tabel 1. Beschrijving veldbezoeken en omstandigheden

Zon op / onder	Datum en tijd	Weersomstandigheden	Waarnemers	Functie
06:23 / 20:54	25-4-2023, 09:00 – 10:00	10°C, NW3 Bft, half bewolkt, droog	■■■■	Huismusnesten
05:28 / 21:48	10-5-2023, 08:00 – 09:00	13°C, W2 Bft, heldere hemel, droog	■■■■	Huismusnesten
05:33 / 21:41	25-5-2023, 21:35 – 23:35	12°C, ZO3 Bft, heldere hemel, droog	■■■■■	Zomerverblijfplaatsen*
05:19 / 22:02	16-06-2023, 03:25 – 05:20	12°C, N2 Bft, heldere hemel, droog	■■■■■	Zomer- en kraamverblijfplaatsen*
05:43 / 21:49	19-07-2023, 21:45 – 23:45	17 °C, W2 Bft, bewolkt, droog	■■■■■	Zomer- en kraamverblijfplaatsen*
06:45 / 20:37	28-08-2023, 20:30-22:45	13°C, N1 Bft, nauwelijks bewolkt, droog	■■■■■	Zomer- en paarverblijfplaatsen*
07:34 / 19:28	27-09-2023, 19:25 – 21:40	19°C, Z3 Bft, bewolkt, droog	■■■■■	Zomer- en paarverblijfplaatsen*

* Vliegroutes en foerageergebieden zijn geïnventariseerd.

3. RESULTATEN

Hieronder worden eerst de resultaten van het huismusonderzoek en daarna de resultaten van het vleermuisonderzoek besproken.

Tijdens het eerste bezoek zijn de meest geschikte plekken voor huismusnesten en vleermuisverblijfplaatsen in kaart gebracht.

3.1 Huismusonderzoek

Tijdens de twee gerichte veldbezoeken in de ochtend is er géén activiteit van huismussen waargenomen in het plangebied. Ook in de buurt is geen zang- en/of roepactiviteit waargenomen. Er zijn geen nesten of nestmateriaal gevonden op het plangebied.

3.2 Vleermuisonderzoek

Tijdens het vleermuisonderzoek is één vleermuissoort waargenomen in het plangebied en zijn er tevens verblijfplaatsen geconstateerd. Het gaat om de gewone dwergvleermuis. Hieronder wordt de soort kort beschreven wat de functies van het plangebied en de effecten van de werkzaamheden op deze functies zijn.

3.2.1 Beschrijving gewone dwergvleermuis

Dit is de meest bekende en wijdverspreide vleermuissoort in Nederland. Bovendien behoort hij tot de kleinste vleermuizen die in ons land voorkomen. De gewone dwergvleermuis staat bekend als een cultuurvolger en wordt dan ook veel aangetroffen in bebouwde omgevingen. Gedurende hun levenscyclus zijn er verschillende fasen te onderscheiden, waaronder een winterslaapperiode, een parings- en baltstijd, en een periode waarin jongen gezoogd worden. Deze vleermuizen vinden hun verblijfplaatsen meestal in of rond gebouwen. Zo worden geboorte en zogen voornamelijk binnen gebouwen gedaan, het paren vindt plaats in andere gebouwen, terwijl ze de winter ook in gebouwen doorbrengen. Gewone dwergvleermuizen jagen 's nachts op insecten in diverse omgevingen, zoals tuinen, parken, landgoederen, lanen, bomenrijen, houtwallen, dijken met begroeiing, bosranden, begraafplaatsen, beschutte vijvers en watergangen.

3.3 Functies van onderzoeklocatie

3.3.1 Verblijfplaatsen en leefgebied

Er zijn in totaal drie verschillende vaste rust- en/of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis vastgesteld. Het gaat in beide gevallen om hetzelfde type functie: zomerverblijfplaats. De individuen vinden hun verblijfplaats onder en tussen scheefliggende dakpannen die deels met riet zijn bedekt. Het is onbekend hoever en waar zij vervolgens wegkruipen. In de bijlage van deze rapportage is een kaart toegevoegd waarin de verblijfplaatsen, het foerageergebied en vliegroutes zijn weergegeven (fig. B1)

Tabel 2 geeft een overzicht van de aangetroffen verblijfplaatsen en hun oriëntatie in de stolpboerderij.

Tabel 2. Functie van aangetroffen verblijfplaatsen, het aantal individuen dat er gebruik van maakt en de positie/oriëntatie.

Type functie	Soort	Aantal indiv.	Oriëntatie
Zomerverblijf	<i>P.pipistrellus</i>	2	Zuidzijde
Zomerverblijf	<i>P.pipistrellus</i>	2	Oostzijde
Zomerverblijf	<i>P.pipistrellus</i>	1	Zuidzijde

3.3.2 Foerageergebied en vliegroute

De sloten en het groen rondom het pand zorgen voor geschikte foerageerplekken, omdat ze insecten aantrekken en zorgen voor voedselaanbod. In de tuin werd actief gejaagd door 2-5 gewone dwergvleermuizen, maar er is veel vergelijkbaar terrein aanwezig. Boven de omliggende weilanden werd gedurende de hele nacht gejaagd.

Op het plangebied is geen sprake van een essentieel foerageergebied. Er is ruimschoots groen beschikbaar met vergelijkbare oppervlakte op bereikbare afstand in de omgeving.

Een essentiële vliegroute is ook niet aan de orde. Er zijn voldoende alternatieve en gewone dwergvleermuizen is weinig kieskeurig wat betreft de routes die zij kiezen.

3.4 Andere vleermuissoorten

Boven nabije weilanden werden laatvliegers gehoord die van het open terrein gebruik maken als foerageergebied. Deze soort werd niet boven het plangebied waargenomen en heeft vaak een vaste verblijfplaats zonder veel te verhuizen.

4. EFFECTBEOORDELING

4.1 Jaarrond beschermde nesten huismus

Er zijn geen negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden op de huismus, want er zijn geen nesten aanwezig ter hoogte van de planlocatie. De werkzaamheden zijn niet in strijd met de verbodsbepalingen van de vogelrichtlijn als het gaat om de huismus en daarom is er voor deze soort geen ontheffing benodigd.

Indien er voorafgaand of tijdens de werkzaamheden toch een bewoond vogelnest wordt aangetroffen, dan dienen de werkzaamheden gestaakt te worden. Bewoonde nesten van alle vogelsoorten zijn namelijk beschermd en de werkzaamheden kunnen dan leiden tot overtreding van artikel 3.1 lid 2 en 4 van de Wet natuurbescherming:

- het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels, of het wegnemen van nesten (artikel 3.1 lid 2);
- het opzettelijk storen van vogels (artikel 3.1 lid 4).

4.2 Vaste rust- en verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis

Er zijn drie verblijfplaatsen geconstateerd die bereikt worden via het dak van het pand. Bij de renovatiewerkzaamheden zullen deze verblijven permanent verloren gaan en betekent dit een overtreding op artikel 3.5 lid 2 en 4 van de Wet natuurbescherming opleveren. Er is dus een ontheffing op deze verbodsbepalingen benodigd.

4.3 Essentieel foerageergebied/vliegroute gewone dwergvleermuis

Op basis van de bevindingen blijkt dat er geen sprake is van een essentieel foerageergebied in of nabij het plangebied. Er wordt wel actief gejaagd, maar het gaat niet om langdurige en aaneengesloten jachtactiviteit. Daarnaast zijn er vele geschikte foerageergebieden in de nabije omgeving.

De vliegrichtingen van vleermuizen na het uitvliegen en vóór het invliegen zijn verschillend. De rechtlijnige elementen die worden gebruikt voor de navigatie blijven allen intact en ondervinden geen effecten tijdens de werkzaamheden of in de nieuwe permanente situatie. Er zijn vele verschillende routes mogelijk die vleermuizen kunnen nemen. Er is dan ook geen sprake van een essentiële vliegroute.

5. MAATREGELEN EN VERVOLG

Op basis van de effectenbeoordeling blijkt dat er een ontheffing op de Wet natuurbescherming benodigd is voordat de activiteiten mogen worden uitgevoerd. De ontheffing zal moeten worden aangevraagd bij het Bevoegd Gezag (Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, namens de Provincie Noord-Holland) welke in het kader van artikel 3.8. Wnb een ontheffing kunnen verlenen. De ontheffing kan alleen worden verleend wanneer er wordt voldaan aan de voorwaarden zoals genoemd in artikel 3.8, lid 5 van de Wnb.:

1. **Er bestaat geen andere bevredigende oplossing.** Er dient aangetoond te worden dat er voor de beoogde activiteit geen redelijke alternatieven mogelijk zijn qua planning, werkwijze en locatie waarmee de negatieve effecten op vleermuizen kan worden voorkomen.
2. **Er is een geldig wettelijk belang.** Er dient sprake te zijn van een belang als genoemd in artikel 3.8, lid 5b en dit dient onderbouwd te worden.
3. **Waarborging staat van instandhouding.** Er dient te aangetoond te worden dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

De gunstige staat van instandhouding dient o.a. gewaarborgd te worden door het treffen van mitigerende maatregelen, zoals hieronder beschreven.

5.1.1 Tijdelijke mitigatie

Ter mitigatie van bovengenoemde effecten op de gewone dwergvleermuis dienen tijdelijke vleermuiskasten geïnstalleerd te worden in de nabijheid van het plangebied. Deze vleermuiskasten dienen aan enkele voorwaarden te voldoen.

- **Gewenningsperiode.** De tijdelijke vleermuiskasten dienen in ieder geval drie maanden in het actieve seizoen van de vleermuizen (april t/m oktober) gelijktijdig met de originele verblijfplaats aanwezig en functioneel te zijn. Dat betekent dat de bebouwing pas ongeschikt gemaakt kan worden nadat deze gewenningsperiode is doorlopen. Ook dienen ze drie maanden in het actieve seizoen gelijktijdig met de permanente mitigatie aanwezig te zijn.
- **Voorschriften Kennisdocument Gewone dwergvleermuis.** Er dient bekeken te worden welke mogelijkheden er zijn om aan de gevel van omliggende panden conform deze voorschriften tijdelijke vleermuiskasten te installeren. Algemene voorschriften met betrekking tot de mitigatie zijn opgenomen in de bijlage, echter worden er ook specifieke voorwaarden gesteld. Het Bevoegd Gezag hanteert doorgaans een minimum aantal van vier vleermuiskasten dat per origineel verblijf geïnstalleerd dient te worden.

5.1.2 Permanente mitigatie

In de nieuwe situatie dienen permanente alternatieve verblijfplaatsen aangeboden te worden. Dat kan in de vorm van inbouwkasten, maar ook door de spouwmuur toegankelijk te maken. Deze mitigatie dient minimaal hetzelfde potentieel te bieden als die van de verloren verblijfplaatsen. Er dient ervoor gezorgd te worden dat vleermuizen een variatie aan microklimaten wordt aangeboden door bijvoorbeeld de nieuwe verblijfplaatsen in alle windrichting te oriënteren, op verschillende hoogtes te realiseren en door binnenin verschillende ruimtes te creëren. De nieuwe verblijfplaatsen zullen potentieel geschikt zijn om minimaal hetzelfde aantal vleermuizen als in de huidige situatie te huishouden.

6. CONCLUSIE & ADVIES

De initiatiefnemer is voornemens om de stolpboerderij aan de Westerblokker 159 te renoveren. Onderhavig rapport beschrijft de bevindingen en op basis hiervan wordt het volgende geconcludeerd:

- Het nader onderzoek gericht op gebouwbewonende vleermuizen en huismussen is met ruim voldoende onderzoeksinspanning en volgens de leidende protocollen uitgevoerd om alle verschillende functies van het plangebied in beeld te krijgen.
- Er zijn geen nesten van de huismus aangetroffen op de planlocatie. Negatieve effecten op deze soort zijn dan ook op basis van het nader onderzoek uitgesloten en voor deze soort is geen ontheffing benodigd.
- Tijdens het onderzoek zijn er vaste rust en/of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aangetroffen in de bebouwing. Het gaat om drie zomerverblijfplaatsen, waarvan twee aan de zuidzijde (2 indiv.) en één aan de oostzijde (1 indiv.). Er zijn geen essentiële foerageergebieden of trekroutes in het plangebied. Bij de renovatiewerkzaamheden gaan deze verblijfplaatsen verloren.
- De voorgenomen activiteiten zijn in strijd met artikel 3.5 lid 2 en 4 van de Wet natuurbescherming en daarom dient er voor deze verbodsbepalingen een ontheffing te worden aangevraagd. Hiervoor dient een activiteitenplan te worden opgesteld met de volgende onderdelen: de tijdelijke en permanente mitigerende maatregelen, de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis, het wettelijk belang van de activiteiten en de alternatieven afweging.

6.1 Advies

- Om overtreding van artikel 3.1 lid 2 en 4 van Wnb te voorkomen, wordt geadviseerd om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Ieder bewoond vogelnest is beschermd en mag niet verstoord, beschadigd of vernield worden.
- In het kader van de Algemene zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb) wordt geadviseerd om bomen zoveel mogelijk onbelicht te houden ook tijdens de toekomstige gebruikssituatie om verstoring te voorkomen. We adviseren om geen werkzaamheden te verrichten na zonsondergang en bij eventuele verlichting van het terrein te kiezen voor vleermuisvriendelijkere verlichting. Er zijn verschillende partijen die deze verlichting aanbieden. Belangrijk hierbij is de lichtkleur, bij voorkeur is deze amberkleuring, roodachtig of oranje. Groen licht is wel verstorend voor vleermuizen en is in veel gevallen ten onrechte aangeraden als natuurvriendelijke verlichting.

7. BRONVERMELDING

Literatuur:

- [1] Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & Buys, J.C. (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. – Natuur van Nederland 12. Naturalis
- [2] Hoozeboom, D.M., F. Visbeen, J. Wondergem, W. Ruitenbeek (red.) 2014. Atlas van de Noord Hollandse zoogdieren. Landschap Noord-Holland, Heiloo & Noordhollandse Zoogdier Studiegroep (NOZOS), Alkmaar Floron.nl
- [3] Netwerk Groene Bureaus (2017) Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming. www.netwerkgroenebureaus.nl
- [4] Dietz, C. & A. Kiefer, 2017. Veldgids Vleermuizen van Europa, KNNV Uitgeverij, Zeist.
- [5] Kwinfra (2023). Rapport Quicksan Ecologische Waarden, Westerblokker 159 te Blokker (d.d. 18 mei 2023).

Websites:

- [6] Waarneming.nl
- [7] Verspreidingsatlas.nl
- [8] <https://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>

Kennisdocumenten:

- [9] BIJ12 (2017). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis versie 1.0
- [10] BIJ12 (2017). Kennisdocument Gewone grootoorvleermuis versie 1.0
- [11] BIJ12 (2017). Kennisdocument Rosse vleermuis versie 1.0
- [12] BIJ12 (2017). Kennisdocument Ruige dwergvleermuis versie 1.0
- [13] BIJ12 (2017). Kennisdocument Watervleermuis versie 1.0

8. BIJLAGE 1: WET NATUURBESCHERMING

Hoofdstuk 1 van de Wet natuurbescherming "Algemene bepalingen"

§ 1.3 Beschermingsmaatregelen algemeen

Artikel 1.11: Zorgplicht

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming "Soorten"

§ 3.1 Beschermingsregime Vogelrichtlijn

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

§ 3.2 Beschermingsregime Habitatrichtlijn

Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

§ 3.3 Beschermingsregime andere soorten

Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

9. BIJLAGE 2: VOORSCHRIFTEN MITIGATIE

Algemene voorschriften uit het kennisdocument Gewone dwergvleermuis van BIJ12:

De nieuwe verblijfplaatsen bevatten gezamenlijk bij voorkeur verschillende kwaliteiten (bijvoorbeeld eigenschappen ten aanzien van opwarming, locaties en dergelijke) maar zijn altijd geschikt voor de functie die verloren gaat. Het aantal aan te brengen verblijfplaatsen is afhankelijk van de potenties van het gebied. Een vleermuisdeskundige moet vaststellen of er in de nabije omgeving voldoende potentiële verblijfplaatsen aanwezig zijn voor de soort. De vervangende verblijfplaatsen worden bij voorkeur zo dicht mogelijk, maar altijd binnen 100 à 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats geplaatst en altijd binnen het leefgebied van de groep. Hoe dichter de vervangende verblijfplaats bij de oorspronkelijke verblijfplaats wordt gerealiseerd, hoe groter de kans is op succes. De alternatieve verblijfplaatsen moeten voor minimaal eenzelfde aantal gewone dwergvleermuizen dezelfde functie kunnen vervullen als de oorspronkelijke plaats die verdwijnt. Een vervangende verblijfplaats kan een al voor de betreffende functie aanwezige geschikte, maar nog niet in gebruik zijnde plek zijn. Indien nodig kunnen nieuwe vervangende verblijfplaatsen worden gerealiseerd mits deze de betreffende functie kunnen overnemen (figuur 15) voor een vergelijkbaar aantal vleermuizen. Er kan onderscheid gemaakt worden tussen nieuwe verblijfplaatsen die een tijdelijk karakter hebben en moeten functioneren als overbrugging gedurende de tijd dat de activiteiten worden uitgevoerd (tijdelijke verblijfplaatsen), en nieuwe verblijfplaatsen die na de uitvoering van de activiteiten aanwezig zullen zijn en voor lange tijd geschikt moeten blijven (permanente verblijfplaatsen).

10. BIJLAGE 3: VERKLARENDE WOORDENLIJST

Activiteitenplan

Een activiteitenplan fungeert als een begeleidend document bij een ontheffingsaanvraag. In dit plan worden maatregelen opgenomen om de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort te behouden en schade aan individuen te voorkomen. Het plan beschrijft de voorgenomen activiteiten en de specifieke maatregelen die zullen worden genomen om ervoor te zorgen dat deze activiteiten geen nadelige gevolgen hebben voor de beschermde soorten.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort actief naar voedsel zoekt.

Functioneel leefgebied

Het functionele leefgebied verwijst naar het gebied dat nodig is om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of vaste rust- of verblijfplaats te behouden. Voor het succesvol functioneren van een nestlocatie of voortplantingsplaats is het van vitaal belang dat er voldoende geschikte habitat aanwezig is. Dit omvat verschillende elementen, zoals schuilgelegenheid, voedselbronnen en andere essentiële aspecten die nodig zijn om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Habitat

Een habitat verwijst naar de specifieke natuurlijke omgeving waar een bepaalde plant, dier of organisme leeft en gedijt. Het omvat alle fysieke en ecologische kenmerken van de omgeving die gunstig zijn voor de levensbehoeften van het organisme, zoals voedselbronnen, water, schuilplaatsen, nestplaatsen en andere essentiële hulpbronnen.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kunnen oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Bij het verlies van leefgebied van een jaar rond beschermde soort, als gevolg van een ingreep die het leefgebied (tijdelijk) aantast, wordt er een omgevingscheck uitgevoerd. Een deskundige op dit gebied beoordeelt de omgeving van de ingreep op de aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen voor de betreffende soort.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die voornamelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen wordt gebruikt voor het paren. Een mannetje kan deze verblijfplaats delen met meerdere vrouwtjes. In de buurt van de paarverblijfplaats probeert het territoriale mannetje vaak vrouwtjes aan te trekken door middel van baltsvluchten.

Populatie

Een populatie is een groep individuen van dezelfde soort die in een bepaald gebied leven en in staat zijn om met elkaar te interageren en zich voort te planten.

Rode Lijst

Rode Lijsten geven een overzicht van verdwenen soorten en soorten die sterk zijn afgenomen of zeldzaam zijn in een bepaald gebied. Het is belangrijk op te merken dat Rode Lijsten geen officiële juridische status hebben en dat plaatsing op de lijst een dier niet automatisch een 'beschermde diersoort' maakt volgens de wetgeving, zoals de voormalige Flora- en faunawet. Desondanks vervullen Rode Lijsten een cruciale signaleringsfunctie. Ze bieden waardevolle informatie aan alle organisaties en instellingen die zich bezighouden met natuurbescherming. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen zij rekening houden met bedreigde soorten en de juiste maatregelen treffen om hun voortbestaan te waarborgen.

Vaste rust- of verblijfplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu.

Vliegroute

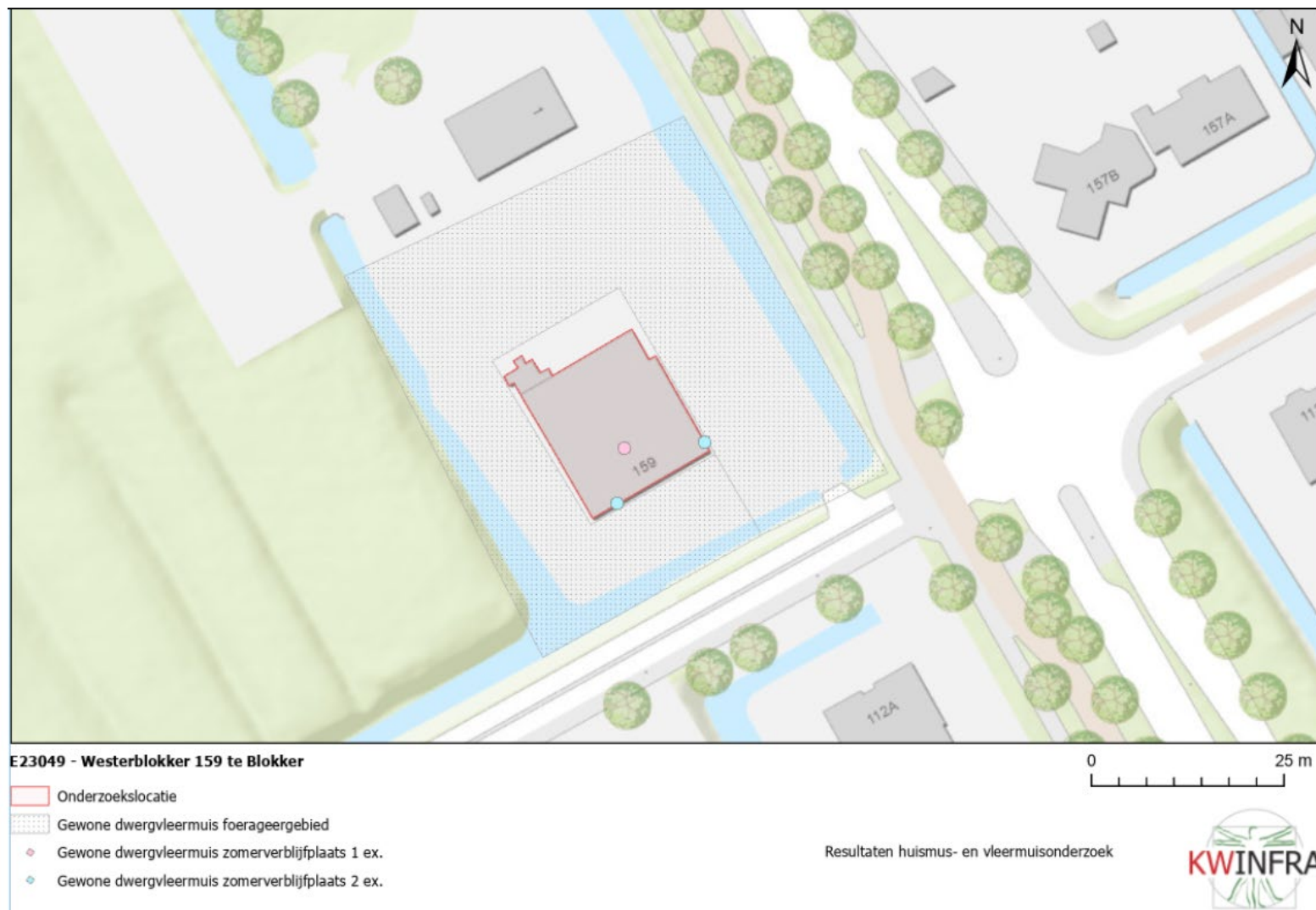
Vleermuizen maken gebruik van een vaste route tussen hun verblijfplaatsen en foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Een verblijfplaats die wordt gebruikt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn deze verblijfplaatsen vorstvrij, maar ze moeten wel koel en vochtig zijn.

Zomerverblijfplaats

Vrouwtjes gebruiken deze verblijfplaatsen buiten het kraamseizoen, terwijl individuele mannetjes ze tijdens het kraamseizoen gebruiken.

Figuur B1. Resultaten van de veldbezoeken